

MĚŘENÍ VÝKONU EKONOMIKY

ukazatel výkonu

⇒

produkt × národní důchod × čistý ekonomický blahobyt

1.

produkt P → hrubý × čistý
národní × domácí
reálný × nominální

Výdajová metoda měření výkonu

produkt = tržní hodnota finální produkce dosažené za jeden rok

⇒ vyloučeny jsou: čistě peněžní transakce (obchody s CP)
transakce s existujícím majetkem
meziprodukty (výrobní spotřeba)

Velikost produktu je součtem:

- výdaje domácností na spotřebu C
- soukromé investice I
- státní nákupy výrobků a služeb (vládní výdaje) G
- čistý export NX

$$P = C + I + G + NX$$

výdaje domácností na spotřebu

- dlouhodobá spotřeba (auto, byt)
- krátkodobá spotřeba (potraviny)
- služby (energie, nemocnice)

soukromé investice

→ čisté I_N = rozšíření VF kapitál ⇒ čistý produkt N

→ obnovovací (restituční) I_R = údržba stávajících VF

→ hrubé $I_G = I_N + I_R$ ⇒ hrubý produkt G

H

GDP1

vládní výdaje

- výdaje vlády na nákup finální produkce a služeb
- vyloučení transferových plateb

čistý export

- rozdíl mezi exportem EX a importem IM
- $NX = EX - IM$

národní produkt = výkon (vytvořený výstup) výrobních faktorů ve vlastnictví národních subjektů bez ohledu na místo, kde působí N

domácí produkt = výkon (vytvořený výstup) výrobních faktorů působících na území státu bez ohledu na národní příslušnost vlastníků D

čistý příjem z majetku v zahraničí = rozdíl mezi důchody plynoucími z národních výrobních faktorů v zahraničí a odcházejícími důchody z cizích výrobních faktorů na území státu

$$\begin{aligned} GNP &\Rightarrow GDP = C + I_G + G + NX \\ NNP &\Rightarrow NDP = C + I_N + G + NX \\ NDP &= GDP - I_R \end{aligned}$$

nominální GDP = objem finální produkce oceněný tržními cenami daného roku - tzn. v běžných cenách

reálný GDP = objem finální produkce oceněný tržními cenami jiného zvoleného roku - tzn. ve stálých cenách

2.

národní důchod NI, ND Důchodová metoda měření výkonu NI = součet příjmů domácností, jež pobírají za pronájem VF

Velikost národního důchodu je součtem:

- mzdy před zdaněním (hrubé mzdy) cca 60%
- renty (vlastníků půdy) cca 1%
- zisky korporací před zdaněním (hrubé zisky) cca 7%
- čistý úrok = rozdíl mezi úroky placenými a
přijímanými (hrubý) cca 8%
- důchody ze samozaměstnání (samostatně
podnikající - živnostníci, individuální vlastníci) cca
8%

NI neobsahuje: → znehodnocení kapitálu = I_R
→ nepřímé daně (DPH)

$$NI = GDP - I_R - \text{daně}$$

osobní důchod PI = skutečný důchod domácností

$PI = NI$ - část zisků korporací, která není rozdělována
- daně ze zisků korporací
- odvody do fondů sociálního pojištění
- daně

disponibilní důchod DI = skutečný příjem domácností

$$DI = PI + \text{transferové platby } T$$

3.

čistý ekonomický blahobyt *NEW* $NEW = GDP/GNP$

- + faktický výkon nezachycený výdajovou metodou
- faktické ztráty a poškození
- ± kvalita

GDP/GNP neobsahuje:

- netržní statky a služby = vytvářené v domácnosti (vaření, opravy, úklid) cca 30%
- hodnota volného času
- škody na životním prostředí
- stínová ekonomika
  - šedá = legální činnost nezaznamenaná a nezdaněná
  - černá = ilegální činnost
- kvalita zboží a služeb